

Geloven onder bezetting in Palestina

Palestijnse kerken worstelen om te blijven bestaan. In het land zijn ongeveer vijftigduizend christenen. De kerken hebben ook te lijden onder de Israëlische bezetting, maar zij kunnen een belangrijke rol vervullen als samenbindende factor in Israël. Om dat te kunnen doen, is wel steun nodig.

Kathinka Minzinga

In oktober was een delegatie van Palestijnse kerken en christelijke organisaties te gast in Nederland. Vertegenwoordigers van het *Higher Committee of Churches Affairs* in Palestina, de Evangelisch-Lutherse Kerk, de Bethlehem Bijbelschool en twee priesters vormden de delegatie. Zij hadden onder andere een besloten overleg met de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken in de Tweede Kamer en ze bezochten vertegenwoordigers van politieke partijen. Tijdens het bezoek lichtten de kerkleiders ook geïnteresseerden over hun positie en rol in de Palestijnse samenleving en hun visie op de bezetting. Bishara Awad, emeritus president van de Bethlehem Bijbelschool, maakte diepe indruk met zijn persoonlijke verhaal. Zijn vader stierf

toen hij negen jaar oud was in 1948. Hij kwam uit een welgestelde familie in Jaffa. Opeens werd het gezin dakloos. Zijn leven nam een keer toen hij diep doordrongen werd van de roeping van Jezus om zijn haat jegens de Joden los te laten. De kerk in Palestina worstelt om te blijven bestaan. Er zijn ongeveer 50.000 christenen in het land. In zeventig jaar tijd hebben de Palestijnen

muur en de infrastructuur maakt dat families geïsoleerd raken van elkaar. Verder streeft hij naar recht voor zijn volk dat in 1947 met zovelen gedwongen werd te vluchten en sindsdien rechteloos en zelfs stateloos is. Ook de Oslo-akkoorden brachten geen vrede. Handhaven en uitvoeren van de VN-resoluties is en blijft een legitiem vereiste, iets waar de kerken ten volle achter staan.

De kerk in Palestina worstelt om te blijven bestaan

tachtig procent van hun land verloren. Jeruzalem is geannexeerd, terwijl de stad basis is van twee volken en drie religies. In Oost-Jeruzalem wonen 11.000 christenen van Arabische afkomst. Voor zijn land en geloofsgemeenschap in Palestina heeft Awad een aantal speerpunten, waaronder het stoppen van de emigratie. Jonge mensen moeten blijven en dat kan onder meer door ze goed onderwijs te bieden. Helaas zijn de economische vooruitzichten slecht door de voortdurende bezetting en daardoor vertrekken velen. De bouw van de

De Christenen kunnen een belangrijke taak vervullen voor het land. In de eerste plaats als samenbindende factor. Solidair staan naast de andere inwoners. Keer op keer hoor ik dat het huidig conflict geen religieus maar een politiek conflict is. Kerkelijk bezit wordt zwaar aangeslagen door belastingheffingen en de kolonisten slaan ook toe op en rondom land en goederen van de kerk. Om hun taak te kunnen vervullen, hebben de kerken steun nodig tegen het zionisme. Dit zionisme wordt gesteund door de evangelicalen, een theologisch conservatieve stroming binnen het christendom met veel ahang in de Verenigde Staten en een heel kleine groep in Palestina. De oproep om de heuvels van Palestina in te nemen wordt door Ariël Sharon in 1998 nog luid en duidelijk verkondigd. Al in 1917, bij de Balfour-verklaring, werden de behoeften van de 700.000 bewoners van het land weggestreept ten gunste van de nieuwe immigranten, zionisten van het eerste uur. Het Vaticaan heeft Palestina als staat

Dominee Mitri Raheb van de Evangelisch-Lutherse Kerk (links) en Amira Hanania, directeur van Higher Committee of Churches Affairs in Palestine.

Foto's: Kathinka Minzinga

Mainstream powervrouwen

Dominee Bishara Awad, emeritus president van de Bethlehem Bijbelschool.

erkend. De kerken hopen dat Europa dat voorbeeld volgt. Dertien kerken hebben zich verenigd in hun standpunt tegen het onrecht in het Kairos-document in 2009. Onder deze kerken zijn de Grieks-Orthodoxen, de Lutherse Kerk en de Rooms Katholieken, die het merendeel van de gelovigen vormen. De eerste intifada in 1987 bracht deze kerken bij elkaar. In 2012 is de *Higher Committee of*

Churches Affairs in Palestine opgericht, met als doel de onderlinge samenwerking te stimuleren en een steunpunt te zijn voor sociale cohesie en de strijd voor vrijheid en zelfbeschikking. De kerkleiders roepen Nederland op om de staat Palestina te erkennen en in te zien dat ze niet mogen meten met twee maten: waar internationaal recht geschonden wordt is het tijd voor actie.

Mitri Raheb schreef het boek 'Geloven onder bezetting. Een Palestijnse theologie van verzet en hoop.' Gedurende duizenden jaren woont de bevolking van Palestina in oorlogsgebied. Tijden van zelfbeschikking waren zeldzaam. Het is deze context van onderdrukking die de drie monotheïstische godsdiensten baarde. In het kleine stukje land dat als buffer diende tussen de opeenvolgende imperia van Egypte, Mesopotamië, Turkije, Perzië en West-Europa werden al te vaak oorlogen uitgevochten. Toch zijn er de eeuwen door inwoners van het land geweest. Zij zijn de constante factor. Niet de imperia die kwamen en gingen, maar de gewone bevolking. Hoe kunnen zij ook vandaag overleven en hun angst overwinnen? Langs de weg van creatief verzet. Verreweg de meeste Palestijnen zijn niet gewelddadig. Streven naar bevrijding loopt altijd via een bepaald stramien, slechts een minderheid zal via de weg van strijd haar doel proberen te bereiken. Andere groepen passen zich aan, of trekken zich terug in een kleine wereld. Je hebt er die schipperen en je hebt hen die via de weg van religie het heil zoeken. Aandacht voor het lot van gewone mannen en vrouwen, die conform de prediking van Jezus in zachtmoedigheid hun weg willen gaan met behoud van waardigheid, dat is de roeping van kerkleiders van de diverse christelijke gezindten in Palestina.

Onlangs organiseerde ik een inspiratiebijeenkomst met een aantal vrouwen van Marokkaanse en Turkse roots. Er ontstonden mooie gesprekken waarin de uitdagingen in de samenleving en de wereld waarin we leven de revue passeerden. Want ja, waar bevinden wij ons in dit 'land van duizend meningen'?

We spraken wensen en angsten uit voor de toekomst, over acceptatie en tolerantie. Diversiteit en inclusie. Er was passie, vuur en emoties gingen over en weer. Na afloop praatte ik na met een aantal mensen van de organisatie. Zij waren onder de indruk. En noemden de deelnemers pittige vrouwen, ze waren assertief en uitzonderlijk.

Die opmerkingen zetten mij aan het denken. Want in mijn leefwereld waren er veel van zulke vrouwen. Deze vrouwen zijn niet uitzonderlijk of zeldzaam. Zij zijn de nieuwe *mainstream*. Alleen blijkt het beeld van de onderdanige, onderontwikkelde vrouw met 'niet-westerse' roots, hardnekkig. Het valt me op dat mensen zich soms geïntimideerd voelen door vrouwen zoals mijn gesprekspartners. Vrouwen die geen shit dulden en dat ook laten horen. Daarom worden ze weggezet als agressief en defensief. Terwijl die vrouwen juist dat doen wat de samenleving van hen vraagt. Name-lijk vechten voor een volwaardige plek in diezelfde maatschappij.

De crux zit 'm daarom in de beeldvorming. Hoe wij allemaal vinden dat de ander zou moeten zijn. Ik maak even een vergelijking met een klein kind. Van een kind dat er liefelijk uitziet, verwachten we ook beleefd en lief gedrag. Op het moment dat ditzelfde kind van zich af bijt, vinden we het fel en brutaal. Terwijl we dat van een kind dat druk en aanwezig is makkelijker accepteren.

Ik geef toe, ik ben ook één van die vrouwen die fel en scherp uit de hoek kan komen. Ik ben maar 1,58 en er is me verteld dat ik een vriendelijk uiterlijk heb. Al vanaf de middelbare school hoor ik aan dat ik pittig ben. Vooral op school en op het werk. 'Goh, dat had ik niet van jou verwacht', hoor ik met enige regelmaat. Ik vond dat nooit erg. Ik laat graag mijn tanden zien als er in mijn ogen onrecht is. Maar anderzijds zegt dit vooral iets over hoe er naar mij gekeken wordt. Of ik dat erg vind? Eigenlijk niet. Beeldvorming is maar een gedachte die niets zegt over de werkelijkheid. Assertieve vrouwen worden in de samenleving bekritiseerd. Als je eens kijkt naar hoe Jinek steeds wordt beoordeeld op haar felheid en ondertussen Pauw zijn opmerkingen onderuitgezakt over de tafel schiet, zie je duidelijk het verschil. Ik hou van vrouwen die vol gas door het leven gaan om het beste eruit te halen. Zij zijn geen uitzonderingen meer, maar de regel.

Halima Özen

